

Fietsroute 28 km Nijveen en de Bovenboeren

Bertus Boivin en Melle Buruma

Tussen Meppel en Steenwijk ligt een stukje Drenthe dat zelfs de meeste Drenten niet kennen. Hoog tijd om er een kijkje te nemen! In de middeleeuwen vestigden zich voor het eerst mensen in dit lage land, hun kerkjes bewijzen dat. Ze gaven hun dorpen de namen Nijveen en Kolderveen. Later kregen beide dorpen een eind verderop twee jongere broertjes met de namen Nijveenster Bovenboer en Kolderveenster Bovenboer. Wie onderweg puf heeft voor elf kilometer extra fietsen, wijzen we graag nog even de kant van Giethoorn op.

Informatie over de fietsroute

Lengte fietsroute 28 km

Startpunt Winkelcentrum en molen

Dorpsstraat Nijeveen

Gps-coördinaten startpunt

[52°43'58.9"N 6°10'05.2"E](#)

Openbaar vervoer

Zie www.9292ov.nl of bel (0900) 9292.

NS-Station Meppel en daar een fiets huren
(5 km fietsen naar startpunt)

Karakter route

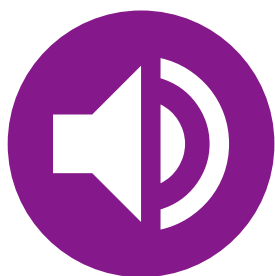
Fietspaden en doorgaans rustige weggetjes
waar ook autoverkeer is

Afkortingen

LA linksaf, PS paddenstoel, RA rechtsaf,
RD rechtdoor, KP Knooppunt.

Printen

Wilt u deze route printen, kies dan bij
Adobe acrobat > printen > meerdere >
4 pagina's per vel.

Audiotour (6 min)

Nijeveen en de Bovenboeren 1

Tik op de gele nummers in de kaart voor meer informatie.

Nijeveen en de Bovenboeren 2

Dorpsstraat

kaart

[GPS: 52°43'58.9"N 6°10'05.2"E](#)

Vanuit molen gezien Dorpsstraat RA. Dorpsstraat blijven volgen. U passeert spoorwegovergang, doorgaande weg en viaduct snelweg. Weg RD over Veendijk vervolgen.

Tussen [1] en [2] volgt de route een middeleeuwse ontginningsas. Waarschijnlijk al in de elfde eeuw hebben mensen het laagveengebied op de grens Drenthe en Overijssel opgezocht om er een nieuw bestaan op te bouwen. De Drentse dorpen raakten in de middeleeuwen steeds meer bevolkt en overal zie je dan op een gegeven moment dit soort verplaatsingen op gang komen.

Via de Veendijk, die we vanaf [1] volgen, trokken de pioniers zuidwaarts. Onderweg merk je goed hoe de weg kronkelt om de zandrug te kunnen blijven volgen. Op de hoogste plekken bouwden ze hun boerderijen op een rijtje langs de dijk.

De eerste keer dat iemand het nieuwe dorp bij naam noemde, was in 1310. Het heette toen het Hesseltervene, in 1418 heette het dorp voor het eerst Neyeveen en zo is het sindsdien blijven heten.

2 **Veendijk**

kaart

[GPS: 52°45'19.4"N 6°13'01.8"E](#)

Einde Veendijk LA asfaltweg aanhouden. Weg maakt haakse bocht. In volgende bocht naar rechts RD zandweg met naastliggend fietspad.

Het huidige dorp Havelte bestond nog niet toen de kolonisatie van het veengebied begon. De voorloper van het dorp lag een stukje zuidwestelijker ter hoogte van waar u nu fietst. Het dorp heette destijds Hesselen, vaak werd het Westerhesselen genoemd om het de onderscheiden van Oosterhesselen.

3 **Bisschopsberg**

kaart

[GPS: 52°45'57.7"N 6°12'42.3"E](#)

Bij volgende kruising verharde weg LA (paddenstoel 20621/001). Einde weg bij snelweg RA. In bocht LA viaduct Bisschopsberghe.

De route volgt de flank van de Bisschopsberg. Onderweg realiseer je je de hoogteverschillen die op sommige plaatsen wel een meter of tien met het land beneden zijn. Dit hebben we te danken aan de Saale-ijstijd, toen het landijs deze stuwwallen in het landschap voor zich uit schoof.

4

Viaduct

kaart

[GPS: 52°46'20.9"N 6°10'27.1"E](#)

Na viaduct weg oversteken en fietspad RA. Vóór rotonde LA. Vervolgens oversteken naar fietspad aan overzijde van doorgaande weg. Na spoorwegovergang weg LA richting Onna.

Onna ligt op de flank van dezelfde stuwwal als de Bisschopsberg. Het is een oud esdorp dat voor het eerst in het jaar 1313 werd genoemd. De es van Onna lag ten oosten van het dorp op de flanken van de stuwwal, links van de weg. Voorbij Onna heeft u rechts een fraai uitzicht over de essen van Steenwijk op de hoge toren van de Sint-Clemenskerk. Met zijn 87 meter staat de Steenwijker toren op de veertiende plaats bij de hoogste kerktorens van Nederland.

5 Onna

kaart

[GPS: 52°46'25.6"N 6°08'51.0"E](#)

In Onna weg doorgaand verkeer volgen. In Steenwijk/Zuidveen eerste weg LA, Gasthuisdijk. Op volgende kruising RD.

De Gasthuisdijk is een oude waterkering tussen het veengebied en het boerenland. Tegenwoordig vormt de Gasthuisdijk de grens van het Nationaal Park Weerribben-Wieden en het agrarische productielandschap van Kolderveen en Nijeveen. Het is de enige plek in Drenthe waar je naast blauwe reiger en zilvereiger soms nog een derde, vrij zeldzame reigersoort kunt zien: de purperreiger (foto). In natuurgebied De Wieden rechts van de Gasthuisdijk bevindt zich een van hun weinige broedkolonies in Nederland. Purperreigers zijn vrij schuw. Ze broeden in kolonieverband op onbereikbare plekken in laagveenmoerassen

als De Wieden. Graslanden met sloten met een hoge waterstand zijn van groot belang als foerageergebied. En dat is precies het landschap dat u links van de Gasthuisdijk aantreft...

6 De Klosse

kaart

[GPS: 52°44'16.3"N 6°07'16.1"E](#)

In De Klosse op kruising bij KP 64 RD. Vanaf dit punt kunt u de route uitbreiden met een rondje Giethoorn van 11 km.

Kijk op de kaart bij de kruising. U volgt voor dit rondje KP 62, 60, 61, 66 naar KP 67, ofwel punt [7] in de route.

7 Roekebosch

kaart

[GPS: 52°43'10.1"N 6°08'02.5"E](#)

Bij KP 67 RD. Op driesprong links aanhouden, Roekebosch. Op volgende driesprong LA naar Kolderveen.

De geschiedenis van Kolderveen lijkt sprekend op die van Nijeveen. Beide dorpen zijn ongeveer even oud. Hetzelfde geldt voor de kerkjes die in deze vorm beide uit de vijftiende eeuw stammen. Toch is er één belangrijk verschil. Nijeveen werd vanuit het noorden ontgonnen, voor Kolderveen gaat men ervan

uit dat dit dorp vanuit Overijssel werd gesticht. De eerste keer dat we de naam Coldervene tegenkomen, is in 1368. De dorpsnaam zou zoiets als 'het koude veen' betekend hebben. Opvallende bijzonderheid op het grondgebied van Kolderveen was dat er een eind ten oosten van het dorp een handvol boerderijen verspreid lagen rond de plek waar alle beken en beekjes van het zuidwesten van Drenthe bij elkaar kwamen. Deze erven vormden het begin van Meppel dat in 1422 zelfstandig van Kolderveen werd.

8

Kerk Kolderveen

[kaart](#)

[GPS: 52°43'20.1"N 6°09'06.7"E](#)

Voor bezoek aan kerk bij monumentaal hek oprijlaan RA. Vervolgens weg vervolgen en na 100 m LA, Kolderveense Kerkweg. Op kruising RD.

Net als de kerk van Nijeveen stamt ook die van Kolderveen in zijn huidige vorm uit de vijftiende eeuw. Het meeste bijzondere is zijn ligging midden in het land. U bereikt het kerkgebouw via een driehonderd meter lange oprijlaan met beuken aan weerszijden. Rond de kerk ligt een groot oud kerkhof.

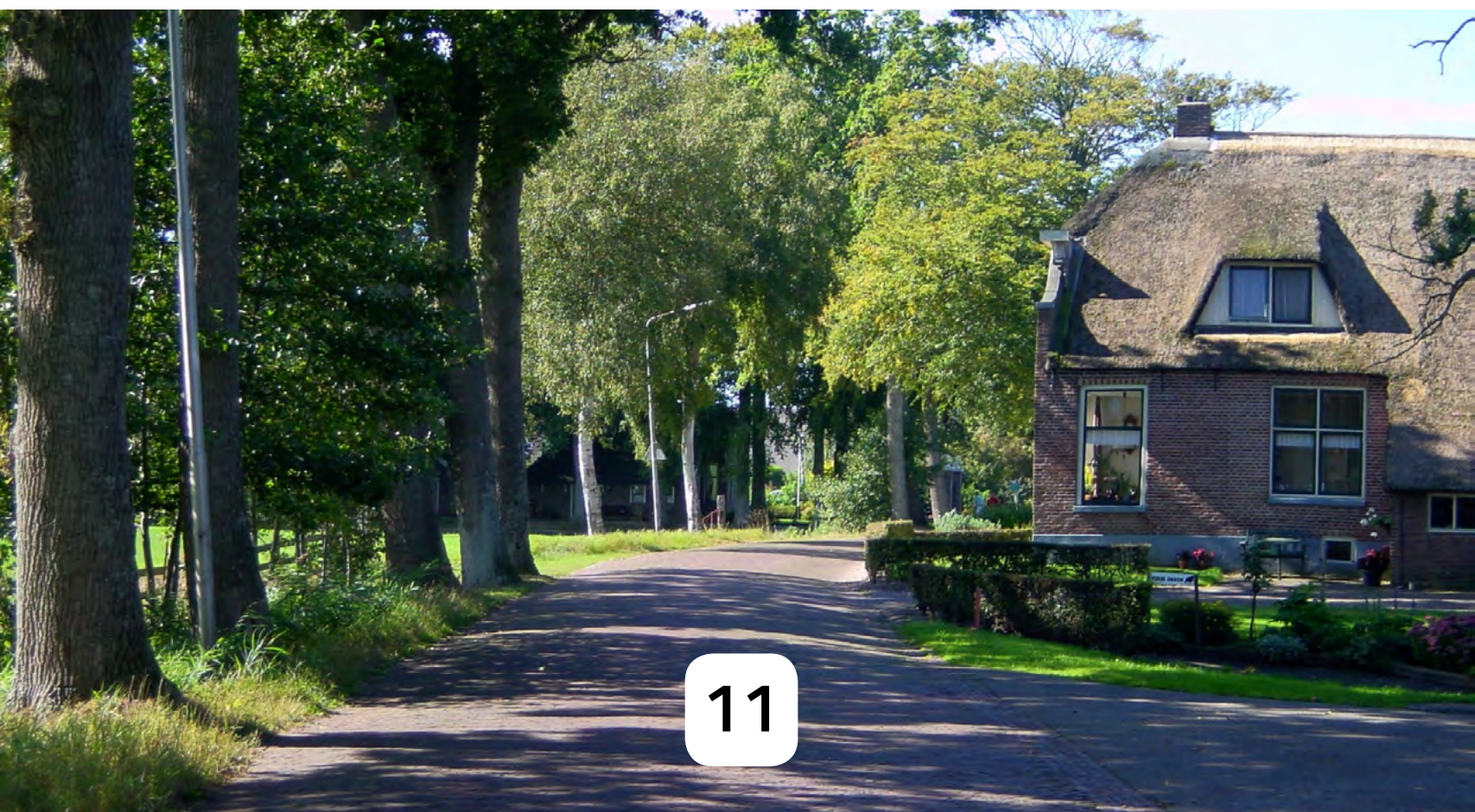
9

Kolderveense Bovenboer

[kaart](#)

[GPS: 52°44'27.5"N 6°08'24.9"E](#)

Einde weg RA door Kolderveense Bovenboer. Op kruising met doorgaande weg RD door Nijeveense Bovenboer.

Zo'n drie kilometer ten noordwesten van Kolderveen en Nijeveen ligt een tweede ontginningsas met de dorpen Kolderveense Bovenboer en Nijeveense Bovenboer. De weggetjes slingeren er nóg meer dan in de twee oude dorpen. Beide Bovenboeren - lees 'boeren' als 'buren' – liggen aan het eind van de oude opstrekken op een volgende zandrug door het veen.

Nergens elders in Drenthe vind je zulke 'parallelwegdorpen'. Historisch geografen vergelijken ze met de keuternederzettingen die bij esdorpen aan de overkant van de es gingen ontstonden.

Bijzonder zijn hier de boerderijen met een laag dak op het woongedeelte. Dit is een Overijssels boerderijtype dat Kameelrug genoemd wordt en dat verder nergens in Drenthe voorkomt.

10 Kerkje Nijeveen

kaart

[GPS: 52°45'01.8"N 6°10'18.6"E](#)

Na een aantal bochten eerste weg RA, Tweede Nijeveense Kerkweg. Einde weg RA via Dorpsstraat terug naar startpunt.

Eerder fietste u langs de Kolderveense Kerkweg naar Kolderveense Bovenboer. Nu volgt u de Tweede Nijenveense Kerkweg en komt in Nijeveen uit bij het middeleeuwse kerkje van Nijeveen. Volgens kenners verkeert dit Sint-Barbarakerk kerkje in een opmerkelijk originele staat. Bijzonderheid is het schip (middendeel) van de kerk dat gebouwd werd als een Drentse boerderij met zware gebinten die het dak dragen.

Vakantie bij Het Drentse Landschap?

Stichting Het Drentse Landschap heeft een aantal prachtig gelegen vakantiewoningen in of vlakbij natuurgebieden. Het zijn zéér bijzondere woningen die herinneren aan het Drenthe van weleer.

Wilt u meer weten? Kijk op

www.drentslandschap.nl/vakantiewoningen

of bel tijdens kantooruren (0592) 30 41 39.

Stichting Het Drentse Landschap

Postbus 83, 9400 AB Assen

(0592) 31 35 52

info@drentslandschap.nl

www.drentslandschap.nl

Volg ons op:

Het Drentse Landschap

